

ליל שבת קודש פרשת מטות ה'תשס"ח

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' נ"ח המדבר מאמירת תורה של הצדיקים, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, סכנה גדולה לומר תורה, וצריך לזה יגיעה גדולה ואומנות יתירה, שיוכל לשקל בפלם דבריו, באופן שלא ישמע כל אחד ואחד מהשומעין כי אם מה שצריך לו לא יותר, ואף על פי שהכל שומעין כל התורה שאומר, עם כל זה לא ישמע כל אחד רק מה שצריך לבד וכמובא על פסוק "וישמע יתרו", 'והלוא כל העולם שמעו, אלא יתרו שמע ובא' וכו' (וזהו יתרו דף סח), כי רק שמיעת יתרו נחשב לשמיעה, שנכנס באזניו, ושמיעת כל העולם אינו נחשב שמיעה כלל, ומי שאינו יכול לומר תורה בבחינה זו, אסור לו לומר תורה, כי כל אחד ואחד כשבא אל הצדיק לשמוע תורה, בא עמו גם הרע שלו, דהיינו הקלפות הנבראים על ידי עבירות חס ושלום, והם הדוחקים את העולם ועושים בלכול ודוחק גדול בשעת אמירת התורה, כי הרע של כל אחד רוצה לבלבל, וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ו): 'האי דוחקא דכלה מנייהו', היינו מהרע של כל אחד ואחד, שהם הקליפות, ואלו הקליפות רוצים גם-כן לינק מן התורה, ויניקתם הוא רק מהמותרות, דהיינו מה שאחד שומע יותר ולמעלה ממוחו והבנתו, זה בחינת מותרות, ומשם יניקתם, וזה בחינת רזי תורה שנמסר לחיצונים, כי יניקתם רק מבחינת רזי תורה, דהיינו ממה שהוא למעלה ממח האדם, כל אחד לפי הבנתו, על-כן צריך החכם האומר תורה, שיהיה לו אומנות, שלא ישמע שום אחד מהשומעין מה שאינו לפי מוחו והבנתו, שאינו שייך לו, כדי שלא ליתן להם יניקה חס ושלום, ודע, שיש קליפה דקה, שסמוכה להקדושה, שזאת הקליפה הדקה יכולה לינק אפילו מגוף התורה בעצמה, אפילו אם אין בה מותרות, והתיקון לזה, כשמדברים מישועות ישראל, שאז בורחת אותו הקליפה הדקה, וזה בחינת מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (זבחים קמז), 'שיתרו בא והלך לו קדם מתן תורה', כי יתרו הוא בחינת הקליפה הדקה שבורחת, כששומעת ישועות ישראל, והצדיק האמת יש לו אימה גדולה כשאומר תורה, יותר מאימת ראש-השנה ויום-הכפורים, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מזהרא"ש נ"י, כי הגה אמירת תורה ברבים הוא אחריות גדול מאד, וצריך האומר תורה ברבים, לשקול ולפלס דבריו, שיגיע לכל אחד מהשומעים תועלת ותכלית אמיתי מתורתו, ולא יהיה כוונתו להראות בקיאותו וגאונתו לרבים, או להוכיח אנשים ולשבר אותם, כי אז הוא נקרא מזיק בתורתו, וחטא הרבים תלוי בו רחמנא ליצלן, אלא כל כיסופו ורצונו צריך להיות להרים ולהגביה נשמות ישראל על ידי תורתו, ולקשר אותם אל השם יתברך, ואז יקבל סייעתא דשמיא מיוחדת, והשם יתברך יזמין לתוך פיו דיבורים קדושים וטהורים, שיעוררו נשמות ישראל אל עבודת השם יתברך, ולא ישמע כל אחד ואחד רק מה שצריך לפי מדריגתו, כי כל אחד מישראל צריך התעוררות והתחזקות אחרת כפי בחינתו, ובוודאי קשה מאד לכוון לכל אחד בדיוק מה שצריך, אבל כשצדיק אומר תורה, וכוונתו לחזק נשמות ישראל אל השם יתברך, אזי השם יתברך מזמין לתוך פיו דיבורים קדושים וטהורים שיתאימו לכל אחד כפי מה שצריך, וכולם יקבלו ממנו תועלת ותכלית אמיתי, מה שאין כן אם מכוון להנאת עצמו, או להוכיח אנשים בתורתו, אזי מזיק מאד באמירת תורתו, ובני אדם חושבים שיעונו לאיזה תועלת על ידו, ואדרבה באים לידי ייאוש וכפירות גדולות רחמנא ליצלן (ליקומי מזהר"ן חלק א' סי' כ"ח), וכבר אמר רביז"ל (ליקומי מזהר"ן חלק ב' סי' י"ח), שבהנהגת העולם ובחידושי תורה, יכולים להיות גנב נואף ורוצח בכל פעם רחמנא ליצלן, כי אדם שאומר תורה כדי לישא חן בעיני אנשים ולהרוויח כסף, הרי הוא גנב, ואם אומר דברים שהם למעלה מהשגות השומעים, הרי יכול להכשיל אותם בניאוף רחמנא ליצלן, וכן אם שובר רוחם ומייאש אותם, הרי הוא בכלל רוצח רחמנא ליצלן, ולכן למה להכניס עצמו בסכנות כאלו, יותר טוב לשתוק, וכמו שפירשו צדיקים את הפסוק (תהלים קל"א) "אם לא שויתי ודוממתי", אם עדיין לא זכיתי ל"שויתי" הוי"ה לנגדי תמיד, ועדיין אין שם הוי"ה קבוע לפני עיני, אזי "ודוממתי", יותר טוב לי לידום ולשתוק, כי אולי אזיק אחרים באמירת תורת חס ושלו, ולכן מי שרוצה לומר תורה ברבים צריך להיות ברור שכל כוונתו לשם שמים, לעורר נשמות ישראל אל עבודת השם יתברך, ואז יקבל סייעתא דשמיא מיוחדת לזכות את הרבים, ויהיה זכות הרבים תלוי בו, אשרי לו.

והנה כמו שיש צדיקי אמת שאומרים תורה, ומזכים את הרבים על ידי תורתם, ומקשרים אותם אל השם יתברך, כמו כן יש שקרנים רמאים וצבועים שאומרים תורה, ומכשילים את הרבים על ידי תורתם רחמנא ליצלן, וכדאיתא בפר המדות (אורח לימוד סי' ד') כשהרשע אומר תורה תדע שהוא מכשיל אותם השומעים תורתו, עיין שם, כי גם בלעם הרשע אמר תורה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (זבחים קמ"ז), כשנתן השם יתברך את התורה לישראל, באו כל האומות לבלעם, ועמד עצמו על איזה פסוק ואמר להם תורה (ליקומי מזהר"ן חלק ב' סי' נ"ז), אבל התורות של בלעם היו מלאים

ניאוף כפירות ואפיקורסות רחמנא ליצלן, עד שאפילו הבל פיו היה מזיק לכל השומע אותו, שזהו מה שכתוב (במדבר ל"א) הן הנה היו "בדבר" בלעם וגו', בדבר דייקא, כי על ידי דיבוריו לבד הוליד ניאוף במי ששמע אותם (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' מ"ג), וזהו מחמת שכוונת הרשעים להכשיל אנשים באמירת תורתם, וכמובא במדרש (דברים רבה פרשה א' סי' ב'), על הפסוק (משלי כ"ח) מוכיח אדם אחרי הן ימצא ממחליק לשון, מוכיח זה משה, אדם אלו ישראל, ממחליק לשון זה בלעם, שהחליק בנבואותיו וגבה לבם ונפלו בשימים, כי בלעם דרש ואמר להם (במדבר כ"ג) לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל וגו', שאין הקדוש ברוך מסתכל בעוונותיהם, ובוה הכנים בהם ישות וגיאות, וגרם להם לחטוא רחמנא ליצלן, ולכן צריכין לזוהר מאד מלשמוע תורה או ניגונים או כל מיני דיבורים מפי רשע, כי זה מזיק מאד לעבודת השם יתברך (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ג'), ולאידך גיסא, צריכין למסור נפשו לשמוע תורה או ניגונים או כל מיני דיבורים מפי הצדיקים הדביקים בו יתברך, כי אפילו לשמוע קולם לבד, מועיל מאד לעבודת השם יתברך, וכמובא בספר המדות (אות דעת חלק ב' סי' ו'), הקול היוצא מבר דעת שבקדושה מסוגל ליראה, כי הצדיקים האמיתיים הדביקים בו יתברך, שכל כוונתם רק לעזור ולהושיע לנשמות ישראל באמירת תורתם, זוכים שהשכינה מדברת מתוך גרונם, וכל מי ששומע קולם מתעורר מאד לעבודת השם יתברך.

וזהו מה שרביז"ל אומר בסוף התורה, שכשמדברים מ"ישועות ישראל", אזי הקליפות שרוצים לינוק מהתורה בורחים, כי "ישועות ישראל", הוא מה שהצדיקים מכוונים לעזור ולהושיע לנשמות ישראל בתורתם, ואזי הקדוש ברוך הוא עוזר להם שכל אחד שומע מה שצריך מתוך תורתם, והקליפות בורחים משם לגמרי, ופועלים הרבה ישועות באמירת תורתם, ולכן אשרי הזוכה לשמוע תורה מפי הצדיקים, ולהכנים בקרבו דברי תורתם ויראתם, כי יזכה לתועלת אמיתי ונצחי על ידם, ולעלות ולהכלל בו יתברך לגמרי, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (במדבר ל"א) וידבר ה' אל משה לאמר, נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף על עמך, וידבר משה אל העם לאמר החלצו מאתכם אנשים לצבא ויהיו על מדין לתת נקמת ה' במדין, ופירש"י נקמת ה', לפי שעמדו כנגד ישראל, נחשבו הם כאילו עמדו כנגד הקדוש ברוך הוא, כי רש"י בא לתרץ למה בפסוק הקודם כתיב "נקמת בני ישראל" וכאן כתיב "נקמת ה'", ותירץ שהיינו הך, כי נקמת בני ישראל הוא נקמת ה', ויש להבין למה דייקא במלחמת מדין, השמיענו התורה הקדושה דבר זה, שנקמת ה' ונקמת בני ישראל הם דבר אחד, והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי עיקר הנקמה במדין

היתה נקמת התורה הקדושה, להנקם מן התורות והדרשות הממאות של בלעם הרשע, שדרש ויעץ למדין להכשיל אותם בניאוף ובעבודה זרה רחמנא ליצלן, וכנגד זה צריכין הדרשות הקדושות של משה רבינו שידרוש למוכת וישועת ישראל, ולהכניס בהם קדושה וטהרה, ולכן צוה הקדוש ברוך הוא למשה נקום נקמת "בני ישראל" מאת המדינים, היינו ענין "ישועות ישראל", שתאמר להם תורות ודיבורים קדושים שיועיל להם לקדושה וטהרה, ולבטל מהם טומאת מדין והתורות של בלעם הרשע, ולכן דרש להם משה רבינו ואמר, ויהיו על מדין לתת "נקמת ה'" במדין, ובוה גילה להם שכל הדרשות של מדין ובלעם הרשע הם נגד ה' ונגד תורתו הקדושה, והמלחמה שלנו רק לגלות ה' ותורתו הקדושה, ולפרסם שכל אחד מישראל יכול לעלות ולהתדבק בו יתברך, וזה היה הלימוד הקדוש של משה רבינו כל ימי חייו, לחזק נשמות ישראל לה' ולתורתו הקדושה, ולהראות להם שיכולים לעלות ולהגיע אל המדריוגות הכי רמות, וללמוד תורה בקדושה וטהרה כראוי, ולכן כשחזרו ממלחמת מדין ולא הרגו את הנקבות, הקפיד עליהם משה, ואמר להם הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם למסר מעל בה' וגו', "בדבר" בלעם דייקא, היינו בטומאת דיבוריו הרעים, וכמו שפירש"י, שהשיא עצה זאת למדין, וכוונתו היתה בדיבוריו הממאים "למסר מעל בה'", שיסורו נשמות ישראל מדביקות השם יתברך חם ושלום, וכל המלחמה שלנו היא דייקא נגד זה, ולכן בוודאי צריכין להרוג נשי מדין, ולא לישארו זכר לעצתו הממאה, ועל ידי זה יתגלה תורת הצדיקים, וכמו שהיתה אחר כך, שנתגלה להם פרשה חדשה של כלי מדין, שהם הדרשות הקדושות של משה רבינו, וכמו שכתוב (פסוק כ"א) זאת חקת התורה אשר צוה ה' את משה, והשם יתברך יזכינו לשמוע תמיד תורה מפי הצדיקים, ולהיות שמורים מהבל פיהם של הרשעים, עדי נזכה לעלות ולהכלל בו יתברך לגמרי, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת מטות ה'תשס"ח

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש ג"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל בהסיפור מחיגר (מעשה ג) דף ג"ו, עיין שם.

פתח מוהרא"ש ג"י ואמר, רביז"ל ממשך לספר, והבן הנ"ל, כל זמן שהיה לו המאכל שלקח מביתו לחם יבש שהיה בעגלה (שקורין סוחרים) אכל אותם, ואחר כך כשכלה ולא היה לו לאכול, ישב עצמו מה לעשות, והשליך עצמו מהעגלה לאכול עשבים, והיה לן יחידי בשדה ונפחד, וניטל ממנו הכח, עד שלא היה יכול אפילו לעמוד, רק לרחוש (בלשון אשכנז: רוקין זיך), והיה אוכל העשב סביבותיו, וכל זמן שהיה יכול להושיט ולאכול, היה אוכל שם, ואחר כך, כשכלה העשב סביבו עד שלא היה יכול להושיט, היה מנתק עצמו להלן ואכל שם, והיה אוכל העשב איזה זמן, והנה יוצא מכאן לימוד עצום, שאדם מוכרח להחיות עצמו עם מה שיש תחת ידו, הן בגשמיות והן ברוחניות, בגשמיות יהיה תמיד שמח בחלקו, ויחיה עצמו עם הממון שיש לו, ועם המאכלים שיש לו, ולא יאמר הועיל ואין לי מעדנים לאכול, איני אוכל כלום, רק יאכל מה שיש לו, ויודה להשם יתברך שיש לו על כל פנים במה להחיות נפשו, וכמו שעשה החיגר, שכל זמן שהיה לו לחם יבש, אכל לחם יבש, וכשהיה לו רק עשבים, אכל עשבים, כי כשמוכן להחיות את עצמו עם מה שיש תחת ידו, אזי תמיד יחיה חיים מוכים, ולא יחסר לו שום דבר כלל, שהרי מוכן להסתפק אפילו בדבר מועט, ותמיד יהיה לו במה להחיות את נפשו, מה שאין כן כשאדם מבקש גדולות וחשובות דייקא, אזי תמיד יחסר לו הרבה, כי אין אחד שישוג תאוותו בדיוק כמו שרצוה, ולכן שרוי תמיד בעצבות ובמרה שחורה, וחייז אינם חיים כלל, וכמו שמסביר רביז"ל (שיחות הר"ן סי' ש"ח) דברי המשנה (אבות ו') פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וכו', אם אתה עושה כן אשריך וטוב לך, אשריך בעולם הזה וטוב לך בעולם הבא, ולכאורה קשה, בשלמא טוב לך לעולם הבא מוכן, שהרי עסק בתורה מתוך צער ועוני, ויהיה לו שכר טוב לעולם הבא, אבל למה "אשריך בעולם הזה", הרי חי בתכלית הצער והעוני, אבל התירוץ הוא כנ"ל, שאם אדם מוכן להסתפק אפילו בלחם צר ומים לחוץ, אזי תמיד יהיה לו במה להחיות נפשו, ואף פעם לא יחסר לו שום דבר כלל, כי לא מוביעיא כשיש לו מעדנים לאכול, בוודאי אשרי לו, אלא אפילו כשאין לו כלום, רק פת במלח, ומים במשורה, גם אז אשרי לו, כי מכיר טובה להקדוש ברוך הוא שיש לו על כל פנים זאת, ואינו מוטל ברעב, מה שאין כן מי שאינו מוכן לזה, ומבקש תמיד מעדנים דייקא, אזי כל מה שיש לו לא יספיק לו, ומכל שכן כשאין לו, אזי הוא נשבר לגמרי, ולכן אשרי מי שיכול להחיות עצמו במה שיש תחת ידו, ושמח בחלקו תמיד, כי אזי יש לו עולם הזה ועולם הבא גם יחד.

וכן הוא ברוחניות, שאדם צריך להחיות עצמו עם מה שיש לו, ולא יאמר הואיל ואיני יכול ללמוד בהבנה גדולה, או להתפלל בכוונה שלימה, אם כן איני לומד ומתפלל

כלל, אל יאמר כן, אלא ילמוד ויתפלל כמו שיכול, ואם אינו זוכה להבין את הלימוד, יאמר על כל פנים התיבות כסדרן כמו שהן, ולבסוף יזכה להבין (שיחות הר"ן סי' ע"ז), ואם אף על פי כן אינו זוכה להבין, בעולם הבא יזכה להבין, כי עיקר התורה היא להגשמות, שבעולם הבא יהיו הגשמות בקיאים ומשיגים היטב את התורה שלמד ושמע האדם בעולם הזה (שיחות הר"ן סי' כ"ז), וכן אומר רביז"ל בספר המדות (אות לימוד סי' ה'), כל מה שלמד אדם בעולם הזה, והיה נמנע אצלו לעמוד על אמתת כונת הילמוד בשלימות, יזכה להבין על אמתתה בעולם הבא, ולכן ימסור נפשו, לחטוף בכל יום נקודות טובות בכל חלקי התורה, מקרא משנה גמרא ומדרש, ואם אינו יכול הרבה, יזכור דברי רביז"ל ש"מעט גם כן טוב", ויחיה את עצמו בכל מה שיכול, וכן בתפילה, אם אינו יכול להתפלל בכוונה שלימה, יאמר תיבות התפילה כמו שהם, ועל פי רוב יבא ממילא מתוך התפילה לאיזה התעוררות והתלהבות כראוי (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' קכ"א), ואם אף על פי כן אינו זוכה, יכול לדבר כמה דיבורים של התבודדות בלשון שרגיל לדבר בו, ויבוא מזה להתעוררות הלב, הכלל שאדם צריך תמיד להחיות עצמו עם כל מה שיוכל, ולא יפול בדעתו מפני שום דבר שבעולם, ואז בוודאי יהיה חיים טובים באמת, והשם יתברך יזכינו להתחזק מאד בעבודתו, ונזכה לעסוק תמיד בתורה ובתפילה כפי יכולתינו, עדי נזכה לעלות ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת מטות ה'תשס"ח

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש ג"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ק"ג המדבר מבני גד ובני ראובן, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש ג"י, רביז"ל אומר, איתא בגמרא (סנהדרין דף צא:): 'כל המונע הלכה מפי תלמיד, כאילו גוזלו מנחלת אבות, שנאמר: "תורה צוה לנו משה מורשה" וכו', וכיון שראה משה שבני ראובן ובני גד מניאין לב בני ישראל מנחלת אבותם, בשביל זה קרא להם "תרכות אנשים חטאים" (במדבר ל"ב), ותרגם אונקלוס: 'תלמידי גובריאי חייביא', הדבר הזה קבלתם מרבניכם,

שרבכם גזל מכם הלכות, והלכות הם נחלת אבות כנ"ל, ועתה גם אתם הולכים בדרכי אבותיכם, ורצונכם לגזול מישראל נחלת אבותם, ובפרק קמא דבבא בתרא (דף ח:): "ומצדיקי הרבים ככוכבים" אלו מלמדי תינוקות, ועכשיו שראה שהם מחייבים רבים, שמניאין לב בני ישראל, מסתמא גם רבם אינם מצדיקי הרבים, אלא מחייבי הרבים, בשביל זה קרא להם "תרבות אנשים חטאים", ותרגם אונקלוס: 'תלמידי גובריא חייביא', עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש ג"י, כי הנה רביז"ל מגלה כאן סוד גדול בענין לימוד רבי עם תלמידים, שעיקר הלימוד צריך להיות כדי למסור להם "נחלת אבות", וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין דף צא:): 'כל המונע הלכה מפי תלמיד כאלו גזולו מנחלת אבות, כי "נחלת אבות" הוא האמונה הקדושה, שהוא נחלה לנו מאבותינו אברהם יצחק ויעקב, שהם הראשונים שגילו ופירסמו האמונה הקדושה בעולם, ומסרה לנו מדור לדור, וכל התורה והמצוות מלמדים אותנו אמונה, וכמו שכתוב (תהלים קי"ט) כל מצוותיך אמונה, כי כל דיבור של התורה, וכל אחד מן התרי"ג מצוות, מגלה לנו האמונה הקדושה, שהקדוש ברוך הוא הלביש עצמו כביכול בתוך דיבורים ומצוות אלו, והראה לנו הדרך להתקרב אליו ולהאמין בו באמת, ולכן דרשו חכמינו הקדושים ענין "נחלת אבות", מן הפסוק (דברים ל"ג) תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, שכל התורה שצוה לנו משה, הוא לגלות הירושה שקבלנו מן האבות, שהוא האמונה הקדושה, מאז שנעשינו "קהלת יעקב", כי האבות הם שלשה, ובני יעקב הם תחילת "קהלת" ישראל, וכולם קבלו עליהם האמונה הקדושה בפה אחד ואמרו, שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד, ולכן עיקר המסורה של התורה והמצוות הם להביא אותנו אל "נחלת אבות" שהוא האמונה הקדושה, וכל הלכה מגלה לנו הליכות עולם, איך ללכת ולעבור את העולם הזה בשלום, ולהגיע אל שלימות האמונה שהיא עיקר התכלית, ולכן כל המונע הלכה מפי תלמידו, ואינו מגלה לו האמונה שיש בהלכה זאת, כאילו גזולו מנחלת אבות, כי עיקר נחלת אבות הוא האמונה.

והנה נחלת אבות הוא גם "ארץ ישראל", כי ארץ ישראל הנחיל הקדוש ברוך הוא לאבותינו אברהם יצחק ויעקב ולזרעם אחריהם, וכמו שכתוב (דברים ל"ד) זאת הארץ אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר לזרעך אתננה וגו', ונחלת הארץ קשור ביחד עם נחלת האמונה, כי דייקא על ידי ארץ ישראל מתגלה האמונה והנסים והתפילה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ז'), וכמו שכתוב (תהלים ל"ז) שכן ארץ ורעה אמונה, כי הוא הארץ שבחר הקדוש ברוך הוא מכל הארצות, ונתן אותו אל העם שבחר בהם מכל

האומות, וכמבואר ברש"י (ריש פרשת בראשית) על הפסוק (תהלים ק"א) כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים, שלכן פתח התורה בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, לומר לנו, שהקדוש ברוך הוא ברא כל הארץ, ובחר ליתן ארץ ישראל לעם ישראל, נמצא שדייקא על ידי ארץ ישראל מתגלה האמונה ביותר, וזוכים לחזור אל נחלת אבות שהוא האמונה הקדושה, ולכן בכל מקום שמתגלה קדושת האבות, מתגלה קדושת ארץ ישראל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ה), וכמו דאיתא בזוהר (שלה קע"ד) באתר דאית תמן אבות, אית תמן שכינתא (במקום שיש שם האבות, יש שם השכינה), וכמו שכתוב (ויקרא כ"ז) וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור, כי קדושת ארץ ישראל הוא אחד עם קדושת האבות, ולכן יש בכוחנו לגלות קדושת ארץ ישראל גם בגלותינו המר, גם בחוץ לארץ, כי על ידי שאנחנו מקדשים המקום עם אור האמונה ועם תפילה ועם קיום המצוות, אנחנו ממשיכים קדושת ארץ ישראל גם לחוץ לארץ (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"א), נמצא שנחלת אבות מקושר מאד עם אור האמונה, ועם קדושת ארץ ישראל, ועל ידי שאדם מקבל מרבו תורה והלכה, ומוצא האמונה שיש בתוכה, הוא מקבל ממנו נחלת אבות, ויש לו ירושה קדושה של אמונה ושל ארץ ישראל בכל מקום שהוא.

וזהו המשך מאמר חכמינו הקדושים הנ"ל (פנהרין צ"א:), כל המונע הלכה מפי תלמיד כאילו גוזלו מנחלת אבותיו, שנאמר תורה צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב "מורשה היא לכל ישראל מששת ימי בראשית", עיין שם, כי זהו קדושת ארץ ישראל שניתנה לעם ישראל מששת ימי בראשית, וכמו שפירש"י על פסוק בראשית ברא אלקים, שהתורה פתח בן מחמת כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים, שהוא ירושת ארץ ישראל, והבן.

והנה על פי כל זה מובן מאד את הענין של בני גד ובני ראובן בפרשת השבוע, ולמה הקפיד עליהם משה כל כך כשביקשו נחלה בחוץ לארץ, וקרא אותם תרבות אנשים חמאים, ותרגומו, תלמידי גוברייה חייביא, כי כשראה משה רבינו שאינם רוצים ליכנס לארץ ישראל, חשש פן נפגם אצלם ירושת ארץ ישראל שהוא ירושת האמונה חס ושלום, ואינם רוצים נחלת אבותם אברהם יצחק ויעקב, שהורישו לנו האמונה מדור לדור, ולכן קרא אותם תרבות אנשים חמאים, ותרגומו תלמידי גוברייה חייביא, היינו תלמידים של אנשים חמאים, שבמקום שלמדו אתכם רבכם הלכות אמיתיות של אמונה, ומסרו לכם נחלת אבות שהוא ירושת האמונה, במקום זה מנע רבכם מכם הלכות אלו, וגזלו מכם נחלת אבות, שהוא האמונה, ולכן גם אתם הולכים בדרכיהם, ואינכם רוצים חלק בארץ ישראל, רק לקבל נחלה בחוץ

לארץ, אבל לבסוף נתגלה האמת שרצו חלק בארץ ישראל, כי הלכו ראש וראשון לפני בני ישראל לכבוש את הארץ, רק רצו גם חלק בחוץ לארץ, כי אדרבה, חשבו שיהיה להם כח להמשיך קדושת ארץ ישראל גם לחוץ לארץ, ולגלות האמונה גם שם, ולכן לבסוף הסכים משה רבינו עמהם, וקיבלו נחלה מעבר הירדן מזרחה.

והנה רביז"ל מסביר, למה המונע הלכה מפי תלמידו נקרא "גובריא חייביא", היינו מחייבי הרבים, היפוך ממזכי ומצדיקי הרבים, כי כל התכלית של רבי ומלמד הגון צריך להיות לזכות ולהצדיק נשמות ישראל, ולהרים ולהגביה אותם, וכמו שכתוב (שמות ל"א) כי תשא את ראש בני ישראל, ראש בני ישראל, ראשי תיבות רב"י (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ק"א), כי רבי אמיתי נקרא, מי שמנשא את ראש בני ישראל, ומקרב אותם אל הקדוש ברוך הוא, ואף על פי שיש ביניהם אנשים ירודים ופחותים, אף על פי כן הכח של רבי ומלמד הגון הוא, שיודע איך להוריד עצמו אליהם ולהגביה אותם, ואדרבה, כל מה שאדם מרגיש שהוא שפל ופחות ביותר, עליו לבקש לעצמו רבי גדול ביותר, שיכול להוריד עצמו אליו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל'), ולכן מלמדים הגונים בוודאי נקראים "מצדיקי הרבים", כי כל הרצון שלהם להצדיק ולזכות נשמות ישראל עם אור האמונה, ולקרב אותם אל הקדוש ברוך הוא, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ח.) על הפסוק (דניאל י"ב) ומצדיקי הרבים ככוכבים, אלו מלמדי תינוקות, כי מלמד הגון נקרא מי שיכול להוריד עצמו לכל אחד מתלמידיו, אפילו להחלושים ביותר, ולהעלותם ולהרימם עד שיאירו ככוכבים בלילה, כי ברקיע יש כוכבים רבים אין מספר, אבל כל כוכב וכוכב יש לו תפקיד מיוחד, וכל אחד מאיר כפי כוחו ותנועתו, וכן הם נשמות ישראל, שכל אחד יש לו תפקיד מיוחד, ויכול להאיר בעולם כפי כוחו וענינו, רק צריך מלמד הגון שיוציא הנקודות מן הכח אל הפועל, ולכן מלמד הגון הוא "מצדיקי הרבים ככוכבים", אבל מלמד שאינו הגון, ואינו יודע איך להוריד עצמו אל תלמידים ולהרים אותם, נקרא "מחייבי הרבים", כי במקום להכניס בהם אמונה וחיות דקדושה, הוא שובר את רוחם ומכניס בהם כפירות וייאוש רחמנא ליצלן, כאילו אין הקדוש ברוך הוא חפץ בהם חס ושלוש, ולכן כשראה משה רבינו שבני ראובן ובני גד אינם רוצים חלק בארץ ישראל ובנחלת אבות, חשש פן קיבלו חינוך ממלמדים שאינם הגונים, שבמקום לזכות את הרבים, חייבו את הרבים, וגם הם הולכים בעקבות רבם, למנוע בני ישראל מליכנס לארץ ומלהגיע אל אור האמונה, ולכן קרא אותם "תרבות אנשים חטאים", תלמידי גובריא חייביא, שלא קיבלו ממלמד הגון, אבל באמת הם רצו חלק בארץ גם כן, והבטיחו לעזור לנשמות ישראל לכבוש את הארץ, וכמו שכתוב (במדבר ל"ב) ואנחנו נחליץ חושים לפני בני ישראל עד אשר אם הביאונום אל מקומם וגו', ולכן קיבלו את נחלתם מעבר הירדן כרצונם.

וזהו ענין בין המצרים, שאנחנו מתאבלים על חורבן בית המקדש, שהוא ענין התגברות המאורי אש על המאורי אור (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ס"ז), כי מצדיקי הרבים אמיתיים, שהם הצדיקי אמת, שמלמדים אמונה לנשמות ישראל, הם נקראים מאורי אור, כי הם מאירים את אור האמונה בכל העולם כולו, ומגלים לנשמות ישראל איך לידבק בנחלת אבותם, ולהמשיך קדושת ארץ ישראל במקומם, ועל ידם זוכים לבנין בית המקדש, שהוא בנין המוח והדעת, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ג.) כל מי שיש בו דיעה כאילו נבנה בית המקדש בימיו, אבל כשמתגברים מחייבי הרבים, שהם מפורסמים של שקר, שאינם יודעים איך להרים נשמות ישראל, ואדרבה, שוברים את רוחם ומייאשים אותם מלהגיע אל הקדושה, הם הם המאורי אש שגורמים שריפת בית המקדש וחורבנה רחמנא ליצלן, וצריכין לזוהר מהם מאד, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים שהם מזכי הרבים באמת, ונזכה לקבל מהם אור האמונה והדעת, עדי נזכה לראות בביאת משיח ובבנין בית המקדש במהרה בימינו אמן ואמן.

